

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/284/2021
Identifikačné číslo spisu:	6619201774
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6619201774.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu: Mgr. J. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v Č. I., Y., X. č. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Elenou Matulovou, advokátkou so sídlom v Poltári, Železničná č. 287/9, proti žalovaným: 1/ SVB Biskupická 10-12, IČO: 53001231, so sídlom vo Filákovce, Biskupická č. 1219/10, 2/ VIAM - dražobná spoločnosť s. r. o., IČO: 44166591, so sídlom v Košiciach, Trieda SNP č. 39, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Krutek, s.r.o., so sídlom Hlavná 11, Trnava, a 3/ J. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo Z., V. T. č. XXX/XX, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 5C/10/2019, o dovolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/20/2021-423 z 28. júna 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec rozsudkom č. k. 5C/10/2019-320 z 18. decembra 2020 vyhovel žalobe a určil, že dražba nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Lučenec, katastrálny odbor, katastrálne územie Z., zapísaných na liste vlastníctva LV č. XXXX ako byt č. XX na X. p. vo vchode č. XX bytového domu so súpisným číslom XXXX vo Z. na ulici P. stojaci na parcele CKN č. XXXX v 1/1-ina, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku CKN parc. č. XXXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1263 m² v podiele 5747/99563-in z celku (ďalej aj „byt žalobcu“), konaná dňa 25. februára 2019 o 12:30 hodine v Mestskom kultúrnom stredisku Revúca, Námestie slobody 14/18, Revúca, bábková sála na prízemí, je neplatná. Žalovaným v 1., 2. a 3. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo strany žalovaného v 2. rade došlo k porušeniu ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“) z dôvodu, že hodnota pohľadávky navrhovateľa dražby ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva dňa 12. mája 2016 bola v sume 1 839,04 eura (pozostávala z vymáhaného nároku oprávneného v sume 1 502,71 eura a z nákladov spojených s výkonom záložného práva v sume 336,33 eura), a teda nebola splnená podmienka prípustnosti dražby nehnuteľných vecí vo vzťahu k hodnote zabezpečenej pohľadávky. Podľa názoru súdu prvej inštancie tiež došlo k porušeniu ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách, keďže žalovaný v 2. rade nepreukázal zverejnenie oznámenia o dražbe v periodickej tlači s pôsobnosťou minimálne pre obec, na ktorej území sa predmet dražby nachádza.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 17Co/20/2021-423 z 28. júna 2021 na odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade potvrdil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/10/2019-320 z 18. decembra 2020 a žalovaných v 1., 2. a 3. rade zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanom spore boli splnené zákonné podmienky na vyhovieť žalobe žalobcu. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, dospel k záveru, že v okamihu oznámenia o začatí výkonu záložného práva nepresahovala pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi zákonný limit 2 000 eur podľa § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách, preto byt žalobcu (záloh) ako nehnuteľnú vec nebolo prípustné v spornej dobrovoľnej dražbe dražiť. Ustanovenie § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách je potrebné podľa odvolacieho súdu chápať ako absolútny zákonný zákaz dražby, ktorý nepripúšťa výnimky, ani prípadné posudzovanie primeranosti (proporcionality) medzi sumou pohľadávky a hodnotou zálohu; pokiaľ žalovaní v 1. a 2. rade v priebehu konania a osobitne v odvolacom konaní poukazovali na skutočnosť, že dražobné konanie začalo až uzavretím zmluvy o vykonaní dražby zo dňa 29. novembra 2018, kedy pohľadávka žalovaného v 1. rade proti žalobcovi predstavovala sumu 2 343,66 eura, a teda aj v čase spornej dražby dňa 25. februára 2019 prevyšovala sumu 2 000 eur, táto argumentácia nemala vplyv na správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, pretože zákon o dobrovoľných dražbách za rozhodujúci okamih pre vznik zákazu dražby nehnuteľnej veci výslovne stanovuje deň oznámenia o začatí výkonu záložného práva, preto stav pohľadávky žalovaného v 1. rade proti žalobcovi v neskoršom období bol bez právneho významu na zistené porušenie ustanovenia § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré bolo v konaní nepochybné preukázané.

5. Odvolací súd poukázal na to, že už samotné porušenie zákonného zákazu podľa ustanovenia § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách predstavuje vzhľadom na jeho charakter dostatočný dôvod na vyslovenie neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa § 21 ods. 2 prvá veta zákona o dobrovoľných dražbách bez osobitného skúmania vzťahu medzi porušením povinnosti a ujmou žalobcu; napriek tomu však dodal, že podľa súdnej praxe „predpokladom úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby nie je len to, že boli porušené ustanovenia zákona, ale aj to, že žalobca bol práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutý na svojich právach; obidva uvedené predpoklady musia byť splnené súčasne; povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno na ich preukázanie v tomto prípade zaťažuje žalobcu“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/66/2019 z 28. augusta 2020 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021 ako R 9/2021). Podľa názoru odvolacieho súdu začatie výkonu záložného práva so zámerom predaja zálohu na dražbe v čase, kedy výška pohľadávky veriteľa nedovoľuje vzhľadom na ustanovenie § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách jej vykonanie, predstavuje šikanózný výkon práva, ktorý nemôže požívať právnu ochranu.

6. Odvolací súd priznal úspech námietke žalovaných v 1. a 2. rade vo vzťahu k preukázaniu zverejnenia oznámenia o dražbe v periodickej tlači podľa § 11 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách. Súd prvej inštancie v rámci postupu podľa § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku neoznačil zverejnenie oznámenia o dražbe v periodickej tlači za sporné, napriek tomu však na nesplnení uvedenej povinnosti založil napadnutý rozsudok a navyše vôbec nevyhodnotil, akým konkrétnym spôsobom bol žalobca práve porušením ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách fakticky dotknutý na svojich právach (R 9/2021). Odvolací súd považoval listinné dôkazy o splnení povinnosti podľa § 11 ods. 4

zákona o dobrovoľných dražbách za prípustné novoty v odvolacom konaní a považoval za preukázané splnenie uvedenej zákonnej povinnosti zo strany žalovaného v 2. rade. Táto skutočnosť však nemala podľa odvolacieho súdu za následok dôvodnosť podaného odvolania a nesprávnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

7. K námietke ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 1. rade odvolací súd uviedol, že žalovaný v 1. rade je v prejednávanej spore pasívne vecne legitimovaný, a to ako právny nástupca pôvodného navrhovateľa dražby (§ 21 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách). Podľa odvolacieho súdu obsah spisu priamo vyvracia tvrdenie žalovaného v 2. rade, že navrhovateľom spornej dražby boli vlastníci bytov a nebytových priestorov; spor o neplatnosť dobrovoľnej dražby môže byť riešený len medzi subjektmi uvedenými v ustanovení § 21 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách (nakoľko títo mali dosah na jej priebeh, nadobudli na jej základe práva alebo povinnosti, resp. boli ňou dotknutí na svojich právach), ktorí sú tak nositeľmi vecnej legitímácie v tomto spore. Odvolacia otázka, kto bol skutočne oprávnený zo zákonného záložného práva (§ 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“) v znení účinnom do 31. marca 2019) je podľa odvolacieho súdu bez právneho významu, pretože rozhodujúca je len skutočnosť, že žalovaný v 1. rade je právnym nástupcom pôvodného navrhovateľa dražby, pričom k rovnakému záveru dospela aj súdna prax (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/117/2018 zo dňa 22.04.2021). Odvolací súd poukázal aj na skutočnosť, že podľa § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. (v znení účinnom od 01.01.1993 do 31.03.2019) „na zabezpečenie pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa domu, spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva a na zabezpečenie pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktoré urobil vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome, vzniká zo zákona k bytu alebo k nebytovému priestoru v dome záložné právo v prospech spoločenstva; ak sa spoločenstvo nezriaďuje, vzniká zo zákona záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov; vznik a zánik záložného práva sa zapisuje do katastra nehnuteľností“. K zmene ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. došlo až s účinnosťou od 01.04.2019 (zákon č. 63/2019 Z. z.), odkedy vzniká záložné právo vždy priamo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov (t.j. už nie v prospech spoločenstva vlastníkov bytov); sporná dobrovoľná dražba sa uskutočnila dňa 25. februára 2019 a právny predchodca žalovaného v 1. rade (SVB a n.p. Daxnerova - Bottova - Biskupická) vznikol dňa 1. novembra 2009, t.j. existoval v čase vzniku pohľadávky voči žalobcovi ako vlastníkovi bytu v príslušnom bytovom dome, preto bol záložným veriteľom podľa § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. (v znení účinnom od 01.01.1993 do 31.03.2019). Podľa odvolacieho súdu bol preto okruh sporových strán na strane žalovaného stanovený správne.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v 2. rade dovolanie a navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť. Mal za to, že vo veci je daný dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. a) Civilného sporového poriadku (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov), § 420 písm. b) Civilného sporového poriadku (ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu), § 420 písm. c) Civilného sporového poriadku (strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník) a § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Prípustnosť dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku.

9. Žalovaný v 2. rade v dovolaní uviedol, že žalovaný v 1. rade nie je nositeľom hmotných práv k bytom a nebytovým priestorom v uvedenom bytovom dome, a preto nemôže byť ani stranou konania. Správca bytového domu zastupuje vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, ale jediným nositeľom zákonného záložného práva v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. sú výlučne vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, nie správca bytového domu. Žalobca ako žalovaný v 1. rade označil len SVB a n.p., Daxnerova - Bottova - Biskupická, IČO: 421 86897, a nie vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Jeho návrh teda trpel vadou, nakoľko neobsahoval obligatórne náležitosti v zmysle § 132 Civilného sporového poriadku, teda označenie strán konania (keď

žalobca neoznačil na strane žalovaných ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov). Dovolateľ poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR a Krajských súdov v Prešove a v Banskej Bystrici, z ktorých je podľa neho zrejmé, že nositeľmi hmotného práva, resp. zákonného záložného práva, nie je správca bytového domu, ale vlastníci bytov a nebytových priestorov. V prejednávanej veci bol navrhovateľom dražby žalovaný v 1. rade, avšak ako zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Z uvedených skutočností podľa dovolateľa vyplýva prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, a to s ohľadom na to, že obsahom práva na spravodlivý proces je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pričom súdy nižších stupňov vo svojich rozhodnutiach neposkytli také odôvodnenie svojich súdnych rozhodnutí, ktoré by jasne a zrozumiteľne dalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď sa absolútne nevysporiadali s opakovane napádanou pasívnou vecnou legitimáciou.

10. V ďalšej časti dovolania žalovaný v 2. rade namietal, že súdy nižších stupňov si zamieňajú dva právne inštitúty, a to výkon záložného práva podľa ustanovenia § 151l ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka a dražbu nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách. Oznámenie o začatí výkonu záložného práva podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré žalobcovi zaslal žalovaný v 2. rade, dávalo žalobcovi ďalšiu možnosť svoj dlh riadne a včas splatiť, a jednou z foriem výkonu uvedeného záložného práva, po splnení zákonných ustanovení, je predaj nehnuteľnosti prostredníctvom dobrovoľnej dražby v prípade, ak bol výkon záložného práva inak neúspešný. Podnikateľská činnosť žalovaného v 2. rade zahŕňa aj vymáhanie pohľadávok, a teda oznámenie o začatí výkonu záložného práva nemožno stotožniť s dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 3 ods. 6 zákona o dobrovoľných dražbách. Oznámenie o výkone záložného práva z 19. mája 2016 (v ktorom žalovaný v 2. rade oznámil žalobcovi začatie výkonu záložného práva) predstavovalo upozornenie žalobcu ako dlžníka na možnosť vymôcť dlh dražbou. Z dikcie zákona o dobrovoľných dražbách a Občianskeho zákonníka teda vyplýva, že nehnuteľnosť žalobcu ku dňu 19. mája 2016 nebolo možné dražiť, ale žalovaný v 1. rade predpokladal ďalšie navyšovanie dlžnej pohľadávky, k čomu aj došlo. Doručením oznámenia na adresu žalobcu teda nezačalo dražobné konanie, uvedené konanie sa začalo až uzatvorením zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby dňa 28. novembra 2018, čo predstavuje dobu viac ako dva a pol roka od oznámenia, počas ktorého žalobca neuhradil ani len 1 euro. V uvedenej zmluve o vykonaní dobrovoľnej dražby je zabezpečovaná pohľadávka uvedená vo výške 2 343,66 eura, a teda uvedená pohľadávka zodpovedá zákonnému limitu podľa zákona o dobrovoľných dražbách. Čo sa týka výkonu záložného práva, ten nie je obmedzený časovo, je to tzv. zabezpečovací inštitút, ktorý sa zapisuje aj na predmetnom liste vlastníctva. Oznámenie o začatí výkonu záložného práva nie je nijako podmienené čo do výšky pohľadávky. Výška pohľadávky nad 2000 eur sa vyžaduje v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách len pri dražobnom konaní.

11. Žalovaný v 2. rade poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 348/2016 z 1. júna 2016, v ktorom sa ústavný súd zaoberal jednotlivými druhmi výkladu právnej normy. Podľa názoru dovolateľa teleologický výklad zvažuje objektívny účel a zmysel právnej úpravy vzhľadom k sociálnemu a politickému kontextu v dobe aplikácie a k podmienkam, pri ktorých sa úprava realizuje. Účelom obmedzenia výkonu dražby na pohľadávky presahujúce sumu 2 000 eur bolo zvýšiť ochranu spotrebiteľa pri poskytovaní peňažných prostriedkov, predovšetkým v súvislosti s činnosťou tzv. nebankových subjektov. Dôvodom pre výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou nebola pohľadávka banky, ale pohľadávka všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorý v tomto prípade boli rukojemníkmi žalobcu. Taktiež predmetom dobrovoľnej dražby nebola pohľadávka do 2 000 eur ale pohľadávka nad 2 000 eur, ktorá zodpovedala zákonnému limitu podľa zákona o dobrovoľných dražbách. Dovolateľ navyše zdôraznil, že od samotného oznámenia až po uzatvorenie zmluvy o vykonaní dražby prešlo cca dva a pol roka, počas ktorých žalobca aj naďalej absolútne ignoroval svoje povinnosti. V tomto konaní teda nebola navrhovateľom dražby nejaká nebanková spoločnosť snažiaca sa žalobcu pripraviť o bývanie, ale navrhovateľmi dražby boli ostatní vlastníci bytov, teda susedia žalobcu, ktorí na jeho pasivitu každý mesiac doplácali zo svojho.

12. K dovolaniu žalovaného v 2. rade sa vyjadril žalobca, ktorý považoval podané dovolanie za nedôvodné a navrhol ho odmietnuť.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

14. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

16. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

17. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

18. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Žalovaný v 2. rade, vyvodzujúc prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, namietal nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré podľa jeho názoru nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Osobitne namietal, že sudy nižších stupňov sa vo svojich rozhodnutiach absolútne nevysporiadali s namietanou pasívnou vecnou legitímáciou žalovaného v 1. rade.

20. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva

jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

21. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

22. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

23. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

24. Posudzujúc námietky dovolateľa smerujúce k nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií dovolací súd vyhodnotil tieto rozhodnutia v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku žalovaných v 1. a 2. rade sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré poukazoval mimo iného i odvolací súd.

25. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje dostatočne zrozumiteľné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd považoval za opodstatnené rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým vyhovel žalobe. Súd prvej inštancie, ako i súd odvolací, dostatočne ozrejmili skutkové okolnosti podstatné pre

rozhodnutie, ako aj relevantnú právnu úpravu, ktorú na prejednávanej vec aplikovali a na základe ktorej dospeli k záveru, že v žalovanej veci nebola splnená podmienka prípustnosti dražby nehnuteľnosti žalobcu. V odôvodnení svojich rozsudkov súdy oboch inštancií zároveň adekvátne reagovali aj na protiargumentáciu žalovaných. Pokiaľ žalovaný v 2. rade konkrétne namietal, že súdy oboch inštancií sa absolútne nevenovali namietanej pasívnej vecnej legitimácii žalovaného v 1. rade, dovolací súd upriamuje pozornosť na bod 41 rozsudku súdu prvej inštancie a bod 4.4.4 rozsudku odvolacieho súdu, ktoré obsahujú dostatočne jasnú a obsírnú odpoveď na námietky týkajúce sa chýbajúcej pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v 1. rade.

26. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný v 2. rade nedôvodne namietal, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý a že sa súdy oboch nižších inštancií nezaoberali pasívnou vecnou legitimáciou žalovaného v 1. rade. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasil a že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

27. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania podľa § 420 Civilného sporového poriadku, žalovaný v 2. rade v úvode dovolania okrem ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania aj z ďalších ustanovení § 420 Civilného sporového poriadku, a to z ustanovenia § 420 písm. a) Civilného sporového poriadku (podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov), z ustanovenia § 420 písm. b) Civilného sporového poriadku (podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu) a z ustanovenia § 420 písm. c) Civilného sporového poriadku (podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník). Nakoľko v ďalšom texte dovolania sa už dovolateľ k týmto dovolacím dôvodom nevrátil a nijako nezdôvodnil, v akých konkrétnych okolnostiach vzhliadol také závažné procesné pochybenie, ktoré by odôvodňovalo prípustnosť dovolania vyvodzujúceho sa z citovaných ustanovení, dovolací súd nemal možnosť na takto abstraktne formulovaný dovolací dôvod relevantne reagovať a nakoľko dovolateľ uplatnené dovolacie dôvody podľa § 420 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku bližšie nekonkretizoval, dovolací súd sa nimi nezaoberal.

28. Dovolať vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

29. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

31. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku).

32. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 Civilného sporového poriadku.

33. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku).

34. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

35. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnú otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

36. V úvode podaného dovolania žalobca výslovne odkázal na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, z ktorého vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania, následne však v dovolaní tento dovolací dôvod relevantne neodôvodnil, nepoukázal na to, akú konkrétnu právnú otázku riešil odvolací súd rozdielne od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, zrozumiteľne neidentifikoval právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne a neuviedol právnú argumentáciu na podporu svojho názoru, ani tiež neidentifikoval žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu, s ktorými by malo byť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozpore. Dovolateľ vyjadroval všeobecnú nespokojnosť s rozhodnutím odvolacieho súdu, domáhal sa rozhodnutia vo svoj prospech, sumarizoval priebeh skutkových okolností prípadu a prezentoval vlastnú interpretáciu listinných dôkazov, ktoré v konaní hodnotili súdy nižších inštancií. Jasná a konkrétna formulácia namietaného právneho posúdenia, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie a s tým súvisia vlastná argumentačná polemika dovolateľa opierajúca sa tak o výklad relevantnej právnej úpravy ako aj o rozhodovaciu prax dovolacieho súdu,

však v texte dovolania absentuje.

37. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky a ako hodnotil dôkazy významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017).

38. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022, ktorý uviedol, že „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie vecí, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

39. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prijať iný záver, ako ten, že dovolateľ uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom) nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku; nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia, ale iba spochybnil správnosť rozhodnutí súdov nižších inštancií, polemizoval s ich závermi a hodnotením dôkazov.

40. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného v 2. rade v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie vecí v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

41. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

42. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.